

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA OTA-ONALAR BILAN TA'LIM VA TARBIYA BO'YICHA FAOL HAMKORLIKNI SHAKLLANTIRISH

Jizzax viloyati Zafarobod tumani 7-sonli DMTT direktori

Borliboyeva Sohiba Jo'rabayevna

Annotatsiya: ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasida mahalla, oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti hamkorligi, maktabgacha ta'lim tashkiloti bilan maktabning o'zaro hamkorligini tashkil etish quyidagi asosiy prinsiplarga haqida aytib o'tilgan.

Аннотация: в данной статье обозначены следующие основные принципы сотрудничества микрорайона, семьи и дошкольной образовательной организации, организация взаимного сотрудничества дошкольной образовательной организации и школы в воспитании детей дошкольного возраста.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim tashkilotlari, hamkorlik, oila, o'quvchi, bolalar, ta'lim-tarbiya, pedagoglar, prinsplar.

Ключевые слова: дошкольные образовательные организации, сотрудничество, семья, ученик, дети, образование, педагоги, директора.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalar bilan ta'lim va tarbiya bo'yicha faol hamkorlikni shakllantirish bolalarning har tomonlama rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu jarayon orqali pedagoglar va ota-onalar birgalikda ishlash orqali bolalarning individual ehtiyojlarini tushunish va ularni qo'llab-quvvatlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Quyida ota-onalar bilan faol hamkorlikni shakllantirish yo'llari va usullari bayon etilgan:

Ota-onalar bilan faol hamkorlikning ahamiyati

• **Yaxlit ta'lim muhitini yaratish:** Uy va ta'lim muassasasi orasidagi uzviylik bolaning rivojlanishini ta'minlaydi.

• **Bolalarning individual ehtiyojlarini tushunish:** Ota-onalar bilan muloqot orqali pedagoglar bolalarning xulq-atvori va rivojlanishidagi muhim jihatlarni bilib olishadi.

• **Oilaviy qadriyatlarni rivojlantirish:** Oila va ta'lim muassasasi hamkorligi orqali milliy va ma'naviy qadriyatlarni bolalar ongiga singdirish imkoniyati yaratiladi.

Ота-онalar bilan faol hamkorlikning asosiy maqsadlari

- **Bolalar rivojlanishini qo'llab-quvvatlash:** Ta'lim va tarbiya jarayonida ota-onalar ishtirokini ta'minlash orqali bolalarning aqliy, jismoniy va axloqiy rivojlanishini yaxshilash.
- **Oilada pedagogik muhitni yaratish:** Ota-onalarga tarbiyaviy jarayonlarda faol yondashuv ko'nikmalarini berish.
- **Pedagogik yondashuvlarni uyg'unlashtirish:** Bog'cha va uy sharoitidagi ta'limiy-tarbiyaviy yondashuvlarni bir xil yo'nalishga moslashtirish.

Yuqorida keltirilgan nazariy materiallardan kelib chiqib, maktabgacha ta'lim tashkilotining ota-onalar bilan hamkorlikdagi ishining mazmuni va usullarini nazariy jihatdan chuqur o'rgangan holda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalarni o'quv tarbiyaviy jarayonida faol qatnashishni tashkil etishning innovatsion metodikasini ishlab chiqish zarur. Darhaqiqat, shaxs shakllanishida oilaning roli katta. Aqlan yetuk, axloqan pok, jismonan baquvvat farzandlar namunali oilalarda kamol topadilar. Yuqoridagilardan kelib chiqib, hamkorlikdagi izchillikni ro'yobga chiqarishga doir har tomonlama mazmunli ishlarni yuqori darajasiga erishish bolalarni maktabda muvaffaqiyatli o'qishlariga zamin hozirlaydi. Bugungi maktab bolasidan aniq bilimlarga emas, fikrlash ko'nikmasi, kattalar hamda sinfdosh o'rtoklarini tushunish, ular bilan hamkorlik qilish ham talab etiladi. Shuning uchun bolaning maktabga qadam qo'yayotganida bilimga egaligi emas, balki uning yangi bilimlarni egallashga tayyorgarligi, atrof-olamga moslashish ko'nikmasi, voqea-hodisani mustaqil ravishda taxdil etishi va harakat qilishi muhim-roq hisoblanadi.

Bolani biror narsaga o'rgatishgina emas, unda o'z kuchiga ishonchni orttirish, o'z g'oyasini himoya qilish, mustaqil ravishda bir qarorga kelish ko'nikmasini shakllantirish ham muhimdir.

Hamkorlikning asosiy vazifalari:

Pedagogik jamoalar oldida turgan birinchi va asosiy vazifa bolani bolalar bog'chasidan maktab o'quv yurtiga o'tkazish jarayoni uchun qulay shart-sharoitlarni yaratishdir. So'nggi paytlarda bolaning intellektual tayyorgarligining tarkibiy qismlari to'g'risida ko'plab kelishmovchiliklar mavjud, shuning uchun olti yoshli bolalarning maktabga tayyorgarligini yaxshilash bo'yicha birgalikda ish olib borish juda dolzarb vazifadir. Shu bilan birga,

bolalarda maktab hayotiga qiziqishni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bir muassasadan ikkinchisiga o'tish davrida ota-onalarga bolani kuzatishda ularning rolini tushunishga yordam berish maktab xodimlari va bolalar bog'chalari o'qituvchilari uchun etakchi vazifadir. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining maktab bilan hamkorlik aloqalarini o'rnatish zaruriyati hozirgi paytda dolzarb bo'lib qolmoqda. Olib borilgan izlanish va tajribalar shuni ko'rsatadiki, tarbiyachilar, boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'rtasidagi kuchli hamkorlik bolalarning rivojlanishi va ta'lim olishiga ijobiy hissa qo'shadi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim ushbu hamkorlikni maktabgacha ta'lim tashkilotlarida berilayotgan ta'limni kuchaytirish va kengaytirish, shuningdek, uyda va jamiyatda sodir bo'layotgan qiziqish va ta'limni rivojlantirish uchun zarur degan ishonchga asoslanadi. Hamkorlik deganda, ikkala tomonning ham huquq va majburiyatlari mavjud bo'lib, bir-birlarini layoqatli deb bilishlari va bir-birlarini sherik sifa-tida qadrlashlari nazarda tutiladi. Hamkorlik tarbiyachi bilan ishlaydigan boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tan olish va ularni qadrlashi, shuningdek, bolalarning o'qishi va rivojlanishiga hissa qo'shadigan ko'plab muhim usullarni qadrlashlarini talab qiladi. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlaydigan boshlang'ich sinf o'qituvchilari tarbiyachilar MTTda nimalarni o'rgatayotganiga tayanib, ta'lim brrish bo'yicha tavsiyalar beradi.

Shuni aytilish joizki, har bir davlatning o'ziga xos tarixi, ta'lim-tarbiya masalalarida o'z qarashlari mavjud. Albatta rivojlangan davlatlar tajribasini o'rganish, ularda berilgan ta'limtarbiya metodikalarni taxlil qilish juda muhim. Ularni amaliyotda qo'llashda albatta o'zimizni mentalitetimizga, milliy qadriyatlarimizga mos tomonlarini olgan holda amaliyotga joriy qilish ahamiyatlidir.

Hamkorlik boshqa tomonni hurmat qilishni, ularning ehtiyojlariga javob berishni va nima ishlayotganini va nima ishlamayotganligiga o'z munosabatini bildirishni talab qiladi. Bunday munosabatlarni boshlash uchun pedagoglar o'zlari tarbiyalaydigan bolalarning oilasi to'g'risida ma'lumotlarni bilishlari kerak. Oila farzandlarning birinchi va eng muhim tarbiyachisidir.

Maktabgacha ta'lim boshlanganda oilalar bolalarga aksar ko'nikmalarni shakllantirgan: ovqatlanishdan va ichishdan tortib to o'zlariga va boshqalarga qarashgacha o'rgatgan bo'ladi. Ularning aksariyati bolalarga o'z ehtiyojlarini qanday qondirish kerakligini, ularning yoshiga va madaniyatiga qarab o'zlarini qanday tutishni, shu-ningdek, ona tilida og'zaki va og'zaki bo'lmagan muloqot qilishni o'rganishda yordam berishadi.

Xulosa shuki: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalar bilan ta'lim va tarbiya bo'yicha faol hamkorlikni shakllantirish bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu hamkorlik ota-onalar, pedagoglar va bolalar o'rtasida o'zaro ishonchli munosabatlarni mustahkamlashga yordam beradi.

Asosiy natijalar quyidagicha bo'lishi mumkin:

- **Bolalarning barkamol rivojlanishi ta'minlanadi:** Bog'cha va oilaning uyg'un harakati tufayli bolalar jismoniy, aqliy va ma'naviy jihatdan rivojlanadi.
- **Ota-onalar faol ishtirok etadi:** Ta'lim jarayonida ota-onalarning qatnashuvi ularni pedagogik jarayonga yaqinlashtiradi va ularning farzandlar tarbiyasidagi mas'uliyatini oshiradi.
- **Pedagogik jarayon samaradorligi oshadi:** Ota-onalar bilan birgalikda amalga oshirilgan tadbirlar va treninglar ta'lim-tarbiyaviy jarayonning sifatini yaxshilaydi.
- **Milliy va oilaviy qadriyatlar mustahkamlanadi:** Ota-onalar bilan birgalikda tashkil etilgan milliy bayramlar, madaniy va ijodiy tadbirlar bolalarda milliy an'analarga hurmatni shakllantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti – T.:2020
2. Grosheva I.V., Evstafyeva L.G., Maxmudova D.T., Nabixanova Sh.B., Pak S.V., Nazarova V.A., Isxakova M.R., Abdunazarova N.F. “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi /**takomillashtirilgan ikkinchi nashr**”. Toshkent, 2020 y.
3. Grosheva I.V., Djanpeisova G.E., Mikailova U.T., Ismailova M.A., Kenjabaeva D.A., Gulyamova
4. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va va oila hamkorligi. 3-modul. - Toshkent. 2008 y.